

LANDELIJKE BELANGENBEHARTIGING KBO

RAPPORTAGE EERSTE KWARTAAL 2016

Het jaar 2016 is voor de KBO goed begonnen. In januari, februari en maart gingen er volop brieven naar de Tweede Kamer, waren we aanwezig bij een rondetafelgesprek over brandveiligheid, haalden we diverse keren het nieuws en waren we meermaals onderwerp van gesprek in Den Haag. Daarbij richtten we ons zowel op de actualiteit als op de langere termijn. We schreven daarom niet alleen Kamerbrieven over zaken die anno 2016 aan de orde zijn, maar ook een verkiezingsmanifest, gericht op de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Daarin laten we aan de diverse politieke partijen onze wensen voor de regeerperiode 2017-2021 weten. In deze rapportage belangenbehartiging leest u er alles over.

#KBOGELD

Koopkracht

Na zeven jaar van koopkrachtdaling zien veel ouderen hun koopkracht in 2016 weer licht stijgen. De oorspronkelijke voorstellen van het kabinet – die betekenden dat vrijwel alle ouderen hun koopkracht juist zagen dalen – zijn daartoe aangepast. Dit mede onder druk van de Unie KBO. Wij riepen de regering al lange tijd op om de dalende koopkracht van ouderen echt te repareren. Daartoe stuurden we brieven naar de Tweede Kamer met concrete voorstellen. Ook voerden we gesprekken met bewindspersonen en Kamerleden en sloegen we op de trom in de media. Dit leidde tot enig resultaat, maar tevreden is de KBO nog niet. De koopkrachtstijging van veel senioren steekt zeer bleek af bij die van veel werkenden. Door de dalende rente is het bovendien verre van ondenkbaar dat pensioenuitkeringen in 2017 omlaag gaan. Dat heeft opnieuw gevolgen voor de koopkracht van veel ouderen. De KBO volgt die ontwikkelingen uiteraard op de voet. Daarbij zijn we extra waakzaam ten aanzien van de koopkracht van ouderen met een laag inkomen, weinig spaargeld en hoge zorgkosten.

Doorbrek de stilte

Lang niet alle ouderen hebben het zo goed als soms wordt beweerd. De KBO wil dat het verhaal van deze groep, die het door overheidsmaatregelen steeds moeilijker krijgt, gehoord wordt. We zijn daarom een actie gestart, waarbij we ouderen vragen de stilte te doorbreken. Op www.wijdoorbrekendestilte.nl en via een bon in het tijdschrift Nestor kunnen ouderen hun verhaal doen. De reacties laten wij vervolgens horen in Den Haag.

Pensioenmanifest

De Nederlandse pensioenfondsen staan er niet goed voor. Sterker nog, de kans dat er in 2017 gekort wordt op pensioenen is in de afgelopen maanden juist gegroeid. Dit ondanks economisch herstel en groei van het vermogen van pensioenfondsen. De gezamenlijke ouderenorganisaties KBO, KNVG, NOOM, NVOG en PCOB eisen daarom dat het kabinet deze zomer bij de opstelling van de begroting voor 2017 maatregelen treft om kortingen op de pensioenen te voorkomen en indexering en herstel van de koopkracht van de ouderen mogelijk te maken. Daarnaast eisen ze dat de ouderen vanaf 2017 eenzelfde lastenverlichting krijgen als alle andere Nederlanders. Als het kabinet doof blijft voor deze eisen zullen de ouderenorganisaties zich beraden op acties om hun eisen kracht bij te zetten. Het manifest van de ouderenorganisaties leidde al direct tot Kamervragen van Kamerlid Ulenbelt (SP). Staatssecretaris Klijnsma liet in antwoord op deze vragen weten dat zij in mei een update stuurt over de financiële positie van de pensioenfondsen en daar vervolgens ook namens het kabinet op reageert. In die reactie zal zij ook de zorgen van de gezamenlijke ouderenorganisaties meenemen. De KBO volgt deze ontwikkelingen nadrukkelijk en is tegelijkertijd met de andere ouderenorganisaties in gesprek over vervolgacties.

Situatie pensioenfondsen

De dekkingsgraad van veel Nederlandse pensioenfondsen is in de afgelopen tijd flink gedaald. Bij sommige fondsen ligt deze zelfs onder de 90 procent. Dat betekent dat zij in 2017 hoogstwaarschijnlijk zullen moeten korten op de pensioenen. Na acht jaar van koopkrachtdaling is dat bijzonder slecht nieuws. De KBO wil daarom dat staatssecretaris Klijnsma ingrijpt. Wij stellen voor dat de pensioenfondsen tijdelijk een hogere rekenrente hanteren en zo de pensioenpijn, ontstaan door de lage rente, eerlijk te verdelen. Onze oproep was veelvuldig terug te vinden in de media en tal van andere organisaties laten een soortgelijke oproep horen. Staatssecretaris Klijnsma heeft inmiddels toegezegd in gesprek te gaan met De Nederlandsche Bank en de pensioenfondsen. Reparatie van de koopkrachtdaling veroorzaakt door lagere pensioenen sluit het kabinet niet uit. De KBO zal daar in de komende periode op blijven hameren.

Afkoop kleine pensioenen

Pensioenfondsen hebben het recht om een klein pensioen af te kopen. Dat betekent dat iemand die met pensioen gaat zijn of haar opgebouwde pensioen ineens uitgekeerd krijgt. Door verhoging van de AOW-leeftijd is in de afgelopen jaren bij een groep senioren het pensioen afgekocht vóórdat de AOW-gerechtigde leeftijd was bereikt. Het gevolg daarvan was dat de afkoopsom die het pensioenfonds uitbetaalde in mindering werd gebracht op onder meer de AOW-partnertoeslag. Dat gebeurde omdat de afkoopsom werd gezien als inkomen. De KBO vond dit onterecht en heeft daarom flink gelobbyd voor het terugdraaien van deze maatregel. Met succes, want de Sociale Verzekeringsbank (SVB) brengt sinds 1 december 2014 de afkoopsom niet meer in mindering op de AOW-partnertoeslag. Daar is de KBO uiteraard blij mee, maar hoe zit het met de groep die vóór 1 januari hun pensioen afkocht? Mensen die bezwaar of beroep hebben aangetekend tegen de korting op hun AOW-partnertoeslag, komen in aanmerking voor een nabetaling. Zij die dat niet deden, zouden aanvankelijk niet in aanmerking komen voor diezelfde nabetaling. Na flinke druk vanuit de KBO en van Pieter Omtzigt heeft staatssecretaris Klijnsma besloten ook deze groep te compenseren. De SVB zal nog dit voorjaar deze groep actief gaan benaderen én compenseren.

IOAW en IOW

De KBO heeft het in de afgelopen maanden via diverse kanalen opgenomen voor oudere werklozen. Ondanks de dalende werkloosheid heeft deze groep het bijzonder moeilijk op de arbeidsmarkt. Vele oudere werklozen lukt het – ondanks dat zij volop solliciteren – niet om een baan te vinden. Omdat de duur van de werkloosheidsuitkering die zij ontvangen door het kabinet verkort is én de AOW-leeftijd gestegen is, komen meer en meer 50-plussers in de bijstand terecht. De KBO vindt dat we mensen met een lang arbeidsverleden niet in de kou mogen laten staan. Daarom willen we dat de IOW en de IOAW, uitkeringen waarop oudere werklozen in veel gevallen recht hebben, blijven bestaan. Zowel via de media als in de Tweede Kamer pleiten we hiervoor. Dat pleidooi werd gehoord: Henk Krol (50PLUS) diende een motie in waarin hij het kabinet vroeg de IOAW en IOW in stand te houden. Dat de motie uiteindelijk door een Kamermeerderheid werd verworpen, motiveert de KBO verder om ons in de komende tijd blijvend in te spannen voor deze groep ouderen.

Huurverhoging

Sinds enkele jaren hebben huurders te maken met inkomensafhankelijke huurverhoging. Daardoor wordt de maandelijkse huurprijs van mensen met een inkomen dat boven € 34.678 ligt fors verhoogd. De huurprijs kon in afgelopen jaren daardoor jaarlijks stijgen met zo'n 6 procent. Het kabinet nam deze maatregel omdat dit, naar eigen zeggen, de doorstroming op de woningmarkt zou bevorderen. Door het stijgen van de huurprijs zouden mensen met een hoger inkomen sneller verhuizen naar een koopwoning of duurdere huurwoning. Echter, voor veel ouderen is verhuizen niet zo vanzelfsprekend. Zij krijgen moeilijker een hypotheek en zijn vaak minder mobiel. Ook wonen zij meestal al lang in hun woning en zijn zij gehecht aan de (sociale) omgeving. De inkomensafhankelijke huurverhoging was de KBO en vele andere organisaties al lange tijd een doorn in het oog. We hebben de Tweede Kamer daarom gevraagd een amendement van de Kamerleden Ronnes (CDA) en De Vries (PvdA) te steunen. Met dit amendement werd geregeld dat gepensioneerden en gezinnen geen inkomensafhankelijke huurverhoging meer krijgen. De KBO is blij dat de Kamer inmiddels voor het amendement heeft gestemd.

Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)

Per 1 maart 2016 is de prijs voor de Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) met 38 procent gestegen. De KBO is hier samen met andere organisaties tegen in verzet gekomen. Per brief hebben we de staatssecretaris gevraagd de prijsverhoging niet door te voeren voor vrijwilligers en hun organisaties. De financiële gevolgen voor diverse organisaties die met een VOG willen blijven werken zijn aanzienlijk en kunnen in de tienduizenden euro's lopen. Dit geld kan dan niet worden uitgegeven aan hun maatschappelijke doelstellingen. De prijsverhoging staat bovendien haaks op de doelen van het kabinet, dat meer wil inzetten op vrijwilligerswerk. Het geluid van de maatschappelijke organisaties werd ook in de Kamer gehoord: CDA, SP en ChristenUnie dienden gezamenlijk Kamervragen in. Vooralsnog wil de staatssecretaris de prijsverhoging voor vrijwilligers en hun organisaties echter niet terugdraaien. Wordt vervolgd.

CPB

In maart 2016 presenteerde het Centraal Planbureau (CPB) gewoontegetrouw haar kortetermijnramingen voor de Nederlandse economie. Daaruit blijkt dat bij ongewijzigd beleid de koopkracht van ouderen in 2017 opnieuw zal dalen. Ook deed het CPB voorstellen voor beleidsveranderingen die veel mensen raken, onder wie senioren: het anders belasten van de eigen

woning en het verknopen van pensioen aan koophuis. De Unie KBO vindt dit ongewenst en wil zo snel mogelijk met de verantwoordelijke bewindspersonen om tafel. Ook zullen wij in de komende maanden en met name in de aanloop naar Prinsjesdag, druk uit blijven oefenen zodat ouderen hun koopkracht in 2017 niet opnieuw zien dalen.

#KBOTHUIS

Bezoek secretaris-generaal

Op 13 januari bracht Erik Gerritsen, secretaris-generaal van het ministerie van Volksgezondheid, een kennismakingsbezoek aan de KBO. Gerritsen, de hoogste ambtenaar van het ministerie, werd geïnformeerd over de KBO en al haar activiteiten – van tabletcoaches tot ouderenadvisering. Uiteraard is er ook uitgebreid gesproken over de ontwikkelingen op zorggebied, zoals het langer zelfstandig wonen van ouderen.

Mantelzorg

Uit onderzoek blijkt dat gemeenten mantelzorgers maar moeizaam weten te bereiken. Schrijnend, vindt de KBO. Daarom riepen wij gemeenten op mantelzorgers te vinden, te verbinden, te versterken en vooral te verlichten. Er zijn daarvoor diverse mogelijkheden: het verlagen van de (maximale) eigen bijdrage voor dagbesteding en huishoudelijke verzorging, het afsluiten van een contract met een mantelzorgmakelaar, lokaal onderzoek doen onder mantelzorgers naar hun behoeften en daarop inspelen en kijken naar goede voorbeelden van andere gemeenten qua financiële tegemoetkoming. Naast het doen van deze oproep schreven we ook een handreiking voor lokale afdelingen om gemeentelijk te lobbyen voor mantelzorgers.

Palliatieve zorg

Op donderdag 28 januari debatteerde de Tweede Kamer over palliatieve zorg. De KBO stuurde de Kamer een brief waarin wij onder meer het pleidooi van Kamerlid Van der Staaij (SGP) voor het opnemen van een casemanager palliatieve zorg als aparte aanspraak in de zorgverzekeraarswet ondersteunen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat de inzet van deze casemanager het aantal ziekenhuisopnames in de laatste levensfase flink kan verminderen. Omdat sterven meer is dan alleen een fysiek proces, wil de KBO dat de overheid en zorgverzekeraars spirituele zorg erkennen als aspect van palliatieve zorg en dat zij vervolgens ook zorgen dat er voorzien kan worden in deze noodzakelijke zorg. Tijdens het debat kwamen beide onderwerpen ter sprake. Staatssecretaris Van Rijn gaf aan te zullen kijken naar de rol van de casemanager palliatieve zorg. Hij informeert de Kamer hier voor de zomer per brief nader over. In diezelfde brief zal Van Rijn ook ingaan op geestelijke zorg in de laatste levensfase en in het bijzonder op de resultaten van een overleg hierover tussen zorgverzekeraars, gemeenten en het Zorginstituut Nederland.

Voltooid Leven

Op 4 februari is door de commissie-Schnabel het rapport 'Voltooid Leven' aangeboden aan minister Schippers en minister van der Steur. Het advies van de commissie gaat over de juridische mogelijkheden met betrekking tot hulp bij zelfdoding aan mensen die hun leven voltooid achten. Het advies van de commissie was de huidige euthanasiewet niet aan te passen. De wet biedt volgens de

commissie voldoende ruimte om het merendeel van de ‘voltooid leven’-problematiek te ondervangen. De commissie geeft aan dat het belangrijk is te voorkomen dat mensen een doodswens ontwikkelen. De inzet moet gericht zijn op het voorkomen van eenzaamheid en het vergroten van zelfredzaamheid van ouderen. Daarnaast pleit de commissie voor een herwaardering van ouderdom als levensfase. De KBO, die gehoord is door de commissie, vindt het advies van de commissie wijs en is blij met de aandacht voor zorg en zingeving.

Intimiteit en seksualiteit in verpleeghuizen

In februari presenteerde het College van de Rechten van de Mens de resultaten van haar onderzoek naar Nederlandse verpleeghuizen. Conclusie: er wordt over het algemeen goede zorg geleverd, maar toch staan mensenrechten er soms op het spel. Bijvoorbeeld als de bewoners zich de hele dag vervelen, niet zelf mogen beslissen hoe laat ze opstaan of verplicht een kamer delen. De KBO is blij met de aandacht van het College voor de rechten van verpleeghuisbewoners, maar liet in een reactie op het rapport ook weten het jammer te vinden dat in het rapport geen aandacht is geschonken aan intimiteit en seksualiteit. En dat terwijl intimiteit het hele leven lang een basisbehoefte van mensen blijft.

Verpleeghuiszorg thuis

Op donderdag 3 maart debatteerde de Tweede Kamer over de Wet Langdurige Zorg (Wlz). Middels een brief hebben wij de Kamer gevraagd meer aandacht te schenken aan verpleeghuiszorg thuis, de rol van de (oudere) mantelzorger en de oplopende administratieve lastendruk voor de naasten van zorgbehoevende ouderen. Om de verpleeghuiszorg thuis op korte termijn te verbeteren hebben we in de brief ook enkele oplossingen aangedragen, zoals het invoeren van een anti-cumulatiebeding voor de eigen bijdrage van algemene voorzieningen en werk maken van onafhankelijke, informele cliëntondersteuning. Tijdens het overleg bracht Kamerlid Bergkamp (D66) de verpleeghuiszorg thuis ter sprake, terwijl de Kamerleden Dik-Faber (ChristenUnie) en Potters (VVD) aandacht vroegen voor administratieve lastendruk. De staatssecretaris gaf daarop aan de administratieve lastendruk inderdaad te willen verlagen. In reactie op de vragen van het lid Bergkamp gaf de staatssecretaris aan met zorgkantoren in overleg te zijn over het terugdringen van administratieve lastendruk bij verpleeghuiszorg thuis en het intensiveren van voorlichting over deze soms nog onbekende vorm van zorg. Nog voor de zomer horen de Kamer en de KBO hier meer over.

Wmo in betere banen

Op woensdag 2 maart sprak de Tweede Kamer over de initiatiefnota “Wmo 2015 in betere banen” van SP-Kamerlid Leijten. In samenwerking met diverse partnerorganisaties schreef de KBO een brief, waarin we onder meer aandacht vroegen voor het bureaucratische doolhof waarin veel mensen terecht komen en het gebrek aan maatwerk. Ook spraken we onze steun uit voor één van de voorstellen die het lid Leijten in haar initiatiefnota doet, namelijk het instellen van een gemeentelijk basispakket voor zorg. Gemeenten zijn dan – in tegenstelling tot nu het geval is – verplicht een bepaald basisniveau aan zorg te regelen. Helaas is daar momenteel geen Kamermeerderheid voor.

Niet-reanimerenpenning

De KBO pleit er al langere tijd bij minister Schippers voor om werk te maken van een neutrale niet-reanimerenpenning. Dat geluid is inmiddels ook tot de Tweede Kamer doorgedrongen. Kamerlid Krol van 50PLUS vroeg de minister in februari nu echt werk te maken van de penning. In reactie op dat

verzoek liet de minister weten in overleg te zijn met de Patiëntenfederatie NPCF over de uitgifte van een dergelijke penning. Het is de verwachting dat er voor het eind van dit jaar een alternatief, naast de penning van de NVVE, verkrijgbaar zal zijn. De KBO houdt de voortgang nauwlettend in de gaten.

PGB Wijkverpleging

Op 3 februari debatteerde de Tweede Kamer over het persoonsgebonden budget (pgb) voor verpleging en verzorging in de Zorgverzekeringswet (Zvw). Dit type pgb kan onder meer gebruikt worden voor wijkverpleging. Op dit moment zijn er voor dit zogeheten zvw-pgb nog geen vaste toelatingscriteria vastgelegd in de wet. In de praktijk is het daarom (te) eenvoudig voor verzekeraars om een pgb niet toe te kennen. Daar hebben ook veel ouderen last van. Net als veel andere organisaties wil de KBO daarom dat de toelatingscriteria voor het zvw-pgb verankerd worden in de wet. Waar de PvdA aanvankelijk – net als vrijwel de voltallige oppositie – vond dat de toelatingscriteria voor het pgb in de wet moesten worden vastgelegd, koos de partij uiteindelijk toch de zijde van de VVD en staatssecretaris Van Rijn. Dat betekent dat voorlopig dus geen vaste lijst van toelatingscriteria komt. De KBO vindt dat erg teleurstellend, want die toelatingscriteria zouden het voor onder andere ouderen makkelijker moeten maken om een pgb te krijgen. Samen met organisaties als Per Saldo zal de KBO haar strijd voor een toegankelijk pgb voortzetten.

Seniorvriendelijke eerste lijnszorg

Op 17 maart sprak de Tweede Kamer over de eerstelijnszorg. Eerstelijnszorg is zorg waar mensen in principe zonder verwijzing naar toe kunnen, zoals huisartsenzorg en tandartsenzorg. In aanloop naar dat overleg vroeg de KBO aandacht voor sterke, seniorvriendelijke eerstelijnszorg die ervoor zorgt dat ouderen minder snel in het ziekenhuis terecht komen. De eerste lijn is helaas nog onvoldoende ingericht op de oudere patiënt met verschillende aandoeningen tegelijkertijd. Maatregelen als een versnelde invoering van het zorgprogramma kwetsbare ouderen in de huisartsenbesteding, meer medicatiebeoordelingen en een betere informatievoorziening over eerstelijns verblijf kunnen in onze ogen voor een grote verbetering zorgen. Tijdens het overleg kwamen de eerstelijnszorg aan ouderen uitgebreid ter sprake. Zowel de Tweede Kamer als de minister en de staatssecretaris van Volksgezondheid willen zich hiervoor inzetten. Het ministerie zal daarom op korte termijn aan de Kamer laten weten hoe de specialist ouderengeneeskunde een vaste plek gaat krijgen binnen de eerstelijnszorg. De KBO wacht de brief hierover met belangstelling af.

Vaccinaties en preventie

Vaccins die ouderen verlossen van pijnlijke ziekten zoals gordelroos en longontsteking, moeten zo snel mogelijk in het Rijksvaccinatieprogramma worden opgenomen. Daar pleit de KBO al langere tijd voor en we hebben dat standpunt nog eens extra kracht bijgezet door het aanbieden van een petitie aan de Vaste Kamercommissie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) op 29 maart. We hopen hiermee minister Schippers (Volksgezondheid) aan te sporen haast te maken met invoeren van deze vaccins. Dat is hard nodig, want Schippers heeft een advies hierover inmiddels al tweemaal uitgesteld. De KBO wil niet dat van uitstel afstel komt en blijft daarom voortdurend aandacht vragen voor deze kwestie, zo ook twee dagen later tijdens een debat over preventie. In datzelfde debat vroegen we ook aandacht voor gezondheidsbevordering bij ouderen in het algemeen. Want ondanks dat het ministerie wel naar ons luistert – zo erkent men inmiddels dat het preventiebeleid inderdaad erg versnipperd en daardoor weinig effectief is – vinden wij dat het beleid van de staatssecretaris nog achterblijft. Zo wil de staatssecretaris het RIVM meer onderzoek laten doen naar preventie bij

ouderen, terwijl de KBO graag ziet dat het geld dat daarmee gemoeid is naar gemeenten gaat die vervolgens ouderen direct kunnen ondersteunen. Over de resultaten van het debat leest u in de volgende rapportage meer.

Veertig dagen geen druppel

In februari en maart van dit jaar was de KBO veelvuldig in het nieuws met de actie “Veertig dagen geen druppel”. Met de actie vroegen we aandacht voor het relatief hoge alcoholgebruik onder 50-plussers. De actie was een groot succes: de speldjes die deelnemers konden aanvragen waren in korte tijd vergeven. Ook de reacties na afloop waren positief. Eén van deelnemers gaf aan dat het “eigenlijk vanzelf ging. Ik ben al geen grote drinker maar met deze actie ben ik me meer bewust geworden van mijn alcoholgebruik.” In de media was er bovendien veel aandacht voor de actie én voor overmatig alcoholgebruik onder senioren. De KBO hoopt op minstens zoveel enthousiasme in 2017, wanneer de actie opnieuw zal plaatsvinden.

#KBOVEILIG

Brandveiligheid

De kans dat ouderen overlijden bij een brand is drie maal groter dan bij mensen onder de 65 jaar. De gevaren nemen toe omdat ouderen langer zelfstandig (moeten) blijven wonen. Ouderen zijn dikwijls minder mobiel en kunnen daardoor minder snel vluchten voor een brand. Daarom pleitte de KBO in januari in het televisieprogramma EénVandaag voor scherpere brandveiligheidseisen voor seniorenwoningen. Dat pleidooi herhaalden we in maart, toen we aanwezig waren bij een rondetafelgesprek over brandveiligheid in de Tweede Kamer. Tijdens dat gesprek gaven we ook aan dat er strengere eisen moeten worden gesteld aan rookmelders en dat het gebruik van koppelbare rookmelders gestimuleerd moet worden. Ook willen we dat ouderen blijvend voorgelicht worden over het brandveilig maken van hun woning. De KBO zet zich daar al langere tijd voor in. Met deze extra maatregelen heeft de minder mobiele oudere net zo veel kans om te ontsnappen aan een brand als een vitaal en jonger persoon.

Maatschappelijk overleg betalingsverkeer

Ook in het eerste kwartaal van 2016 was de KBO weer aanwezig bij het Maatschappelijk overleg betalingsverkeer. We hebben daar aandacht gevraagd voor de toegankelijkheid en veiligheid van het betalingsverkeer. Ook hebben we specifiek overleg gevoerd met de Regiobank, die een aanbod wil ontwikkelen ten behoeve van digitale ondersteuning van ouderen.

#KBODIGITAAL

Problemen op komst voor digitale senior

Bijna driekwart van de senioren die nu online is verwacht de toenemende digitale dienstverlening niet te kunnen bijbenen. Dit blijkt uit onderzoek van de KBO, waaraan 1.350 Nederlandse senioren

deelnamen. Volgens de KBO denkt de overheid (en veel andere dienstverlenende instanties) daar te makkelijk over: men gaat er bijna vanzelfsprekend vanuit dat alle burgers overweg kunnen met digitale dienstverlening. De praktijk wijst uit dat dit niet zo is. De KBO roept de overheid en andere instanties op om alternatieven te blijven bieden, plus een goed functionerend vangnet. Het moet mogelijk blijven om gewoon te bellen of langs te komen met een vraag. Het onderzoek van de KBO leidde tot Kamervragen van Kamerlid Oosenbrug (PvdA). Minister Plasterk van Binnenlandse Zaken liet daarop weten: “Het is de lijn van alle overheidsorganisaties dat – waar nodig – een alternatief kanaal beschikbaar is voor mensen die niet over middelen voor digitale communicatie beschikken, of die niet digivaardig zijn.” De KBO houdt hen daaraan en zal de ontwikkelingen op dit terrein nauwlettend in de gaten houden.

Digitale zorgpolis

Alleen mensen die bezwaar maken tegen een online zorgpolis kunnen straks nog thuis een papieren versie in de brievenbus ontvangen. Dat staat in een wetsvoorstel dat minister Schippers van Volksgezondheid bij de Tweede Kamer heeft neergelegd. De KBO heeft hier samen met andere organisaties door middel van een brief richting de Tweede Kamer bezwaar tegen gemaakt. De behandeling van de wet door de Tweede Kamer volgt later dit jaar. Te zijner tijd zullen we u nader informeren over het resultaat van onze actie.

Wijziging Postwet 2009

De Unie KBO heeft in het afgelopen jaar deelgenomen aan een klankbordgroep van PostNL over de postbezorging. Binnen deze klankbordgroep zijn de randvoorwaarden voor het zogeheten PostNL-locatiebeleid vastgesteld. Met deze randvoorwaarden gaat PostNL rekening houden wanneer zij lokaal besluiten neemt over bijvoorbeeld de plaatsing van brievenbussen. De lokale afdelingen en de provinciale bonden kunnen hiermee invulling geven aan belangenbehartiging. Landelijk blijft de Unie KBO het beleid monitoren.

Blaauwe envelop

Sinds de maand oktober heeft de KBO een stevige lobby gevoerd op het gebied van de blauwe envelop. Staatssecretaris Wiebes van Financiën wilde alle post van de Belasting voortaan digitaal verzenden. Veel ouderen, voor wie computergebruik niet altijd vanzelfsprekend is, komen daardoor in de problemen. De KBO wil dat er voor hen een vangnet is door middel van goede ondersteuning bij het digitaal communiceren met de belastingdienst. Dat lieten we niet alleen weten door de staatssecretaris brieven te sturen, maar ook door samen met andere ouderenbonden het meldpunt “Dag Blauwe Envelop” op te richten. Via dat meldpunt konden mensen laten weten hoe zij dachten over het verdwijnen van de blauwe envelop. Talloze reactie kwamen binnen. Deze zorgden er mede voor dat de staatssecretaris in november besloot dat de blauwe envelop in sommige gevallen voorlopig toch blijft. Mensen die geen computer of internet hebben, digibeet zijn en geen vrienden of familie hebben om te helpen kunnen voorlopig nog een papieren aangifteformulier van de Belastingdienst ontvangen.